

Jadransko more

A map of the Adriatic Sea (Jadransko more) showing its location between the Italian Peninsula and the Balkans. The sea is colored in shades of blue, and the surrounding landmasses are in orange and yellow.

Vode na kopnu

A photograph of a river flowing through a deep, rocky canyon. The water is a vibrant turquoise color, contrasting with the grey and brown rock walls. The sky is clear and blue.

Zaštićena prirodna baština

PONAVLJANJE ZA 2. ISPIT

Jadransko more

VELIČINA

- Jadransko more je zaljev Sredozemnog mora (odvojen **Otrantskim vratima**)
- površina: **138 000 km²**
- hrvatski dio **31 067 km²**
- indeks razvedenosti obale **3,6** (11,9)
- najveća izmjerena dubina – **1 233 m**
- prosječna dubina **173 m**
- **sjevni dio plići, južni dio dublji**
- **oko 3/4 pliće od 200 m**
- **istočna obala razvedena, zapadna nerazvedena**

- GRANICA UNUTARNJEG MORA
- UNUTARNJE MORE
- GRANICA TERITORIJALNOG MORA
- TERITORIJALNO MORE
- EPIKONTINENTALNI POJAS

OTOCI JADRANSKOG MORA

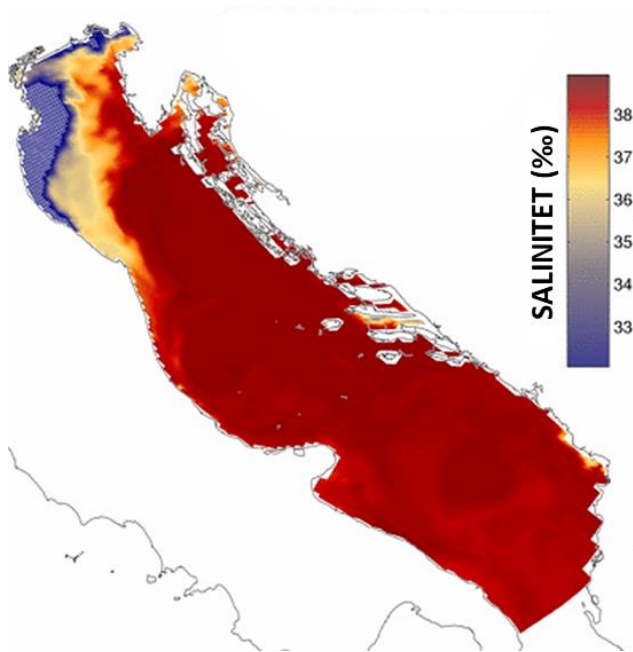
Otok	Površina (km ²)
Krk	405,78
Cres	405,78
Brač	394,57
Hvar	299,66
Pag	284,56
Korčula	276,03
Dugi otok	114,44
Mljet	100,41
Rab	90,84
Vis	90,26

1246 otoka, otočića i hridi

SVOJSTVA JADRANSKOG MORA

SALINITET

- prosječna slanoća je **38‰** – solane Nin, Pag i Ston (**20% hrvatskih potreba**)
- **južni dio je slaniji** od sjevernog jer se u sjeverni Jadran ulijeva **rijeka Po** a u južni dolazi voda iz Sredozemlja

solana u Pagu

solana u Ninu

solana u Stonu

SVOJSTVA JADRANSKOG MORA

PROZIRNOST i BOJA

- prozirnost Jadrana je između **22 i 33 m**, na pučini do **56 m**
- velika prozirnost radi **siromaštva životinjskog svijeta**
- boja je **modra** – posljedica podloge, obilježja vode, količine mikroorganizama u vodi
- Jadran je **siromašan morskim životom**, ali **bogat brojnošću životinjskih i biljnih vrsta** (od 6 do 7 000 biljnih i životinjskih vrsta)
- oko **95% površine je prirodne čistoće** – pogodno za turizam
- najonečišćeniji dijelovi su **sjevni Jadran** (ušće rijeka Po) i **obala većih gradova**

SVOJSTVA JADRANSKOG MORA

SALINITET

- prosječna slanoća je **38‰** – solane Nin, Pag i Ston (**20% hrvatskih potreba**)
- **južni dio je slaniji** od sjevernog jer se u sjeverni Jadran ulijeva **rijeka Po** a u južni dolazi voda iz Sredozemlja

PROZIRNOST i BOJA

- prozirnost Jadrana je između **22 i 33 m**, na pučini do **56 m**
- velika prozirnost radi **siromaštva životinjskog svijeta**
- boja je **modra** – posljedica podloge, obilježja vode, količine mikroorganizama u vodi

- Jadran je **siromašan morskim životom**, ali **bogat brojnošću životinjskih i biljnih vrsta** (od 6 do 7 000 biljnih i životinjskih vrsta)
- oko **95% površine je prirodne čistoće** – pogodno za turizam
- najonečišćeniji dijelovi su **sjeverni Jadran** (ušće rijeka Po) i **obala većih gradova**

solana u Pagu

solana u Ninu

solana u Stonu

Vode na kopnu

KOPNE NE VODE HRVATSKE

– velike količine **podzemnih voda** –
izvor pitke vode

– **2 slijeva:**

– **Crnomorski** (62%)

– **Jadranski** (38%)

RIJEKA	Dužina u km	
	Ukupno	u RH
1. Dunav ④	2857	188
2. Sava ①	945	562
3. Drava ②	707	505
4. Mura	438	53
5. Kupa ③	296	296
6. Neretva	225	20
7. Una	212	120
8. Bosut ⑤	186	151
9. Korana	134	134
10. Bednja	133	133

RIJEKE CRNOMORSKOG SLIJEVA

– rijeke crnomorskog slijeva su: Dunav, Sava, Drava, Mura, Kupa, Una, Bosut, Korana, Bednja....

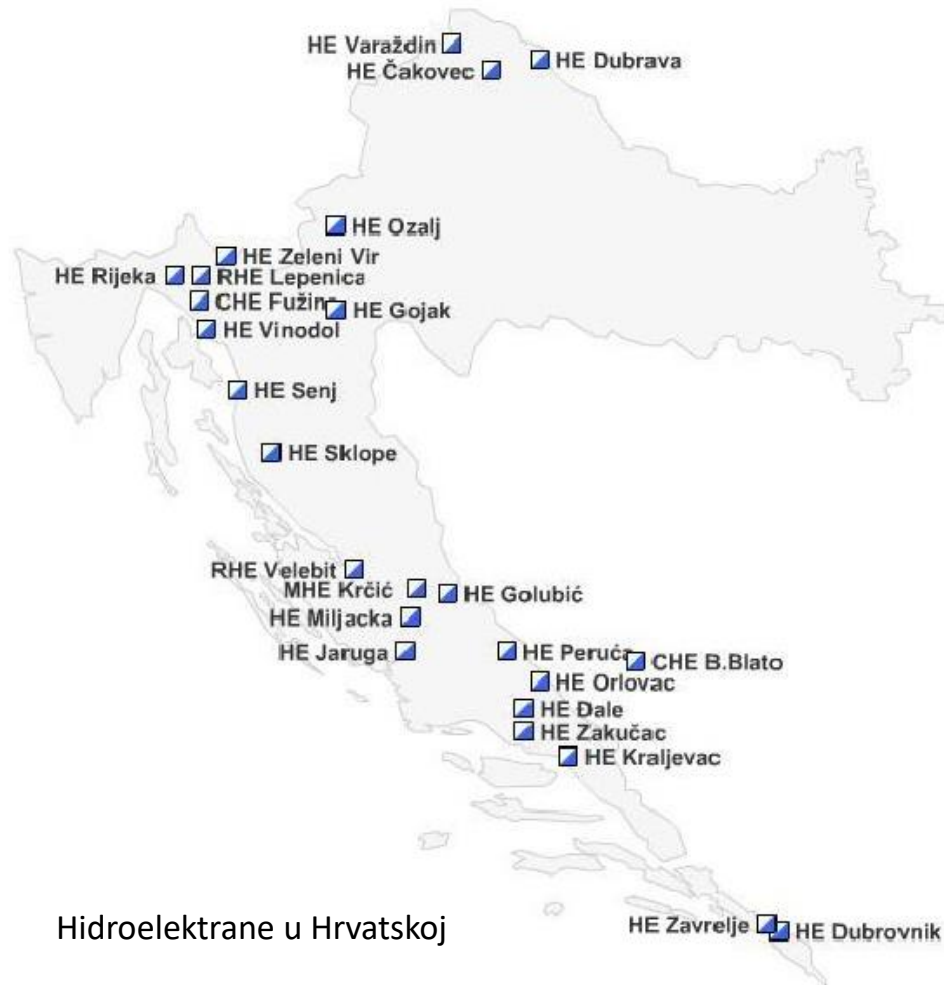
- gusta riječna mreža
- rijeke su **duge, široke i bogate vodom**
- **slaba hidroenergetska iskoristivost**
- Dunav, Sava, Drava i Kupa su **plovne**
- **močvare** – Lonjsko polje i Kopački rit

RIJEKE JADRANSKOG SLIJEVA

- rijeke su **kratke** i **uske** (osim Neretve)
- **gotovo ne postoji** površinska riječna mreža
- **velika hidroenergetska iskoristivost**
- **brojne ponornice**
- rijeke jadranskog slijeva su: Neretva, Cetina, Krka, Zrmanja, Mirna, Raša, Gacka i Lika (ponornice)

HIDROENERGETSKI POTENCIJAL RIJEKA HRVATSKE

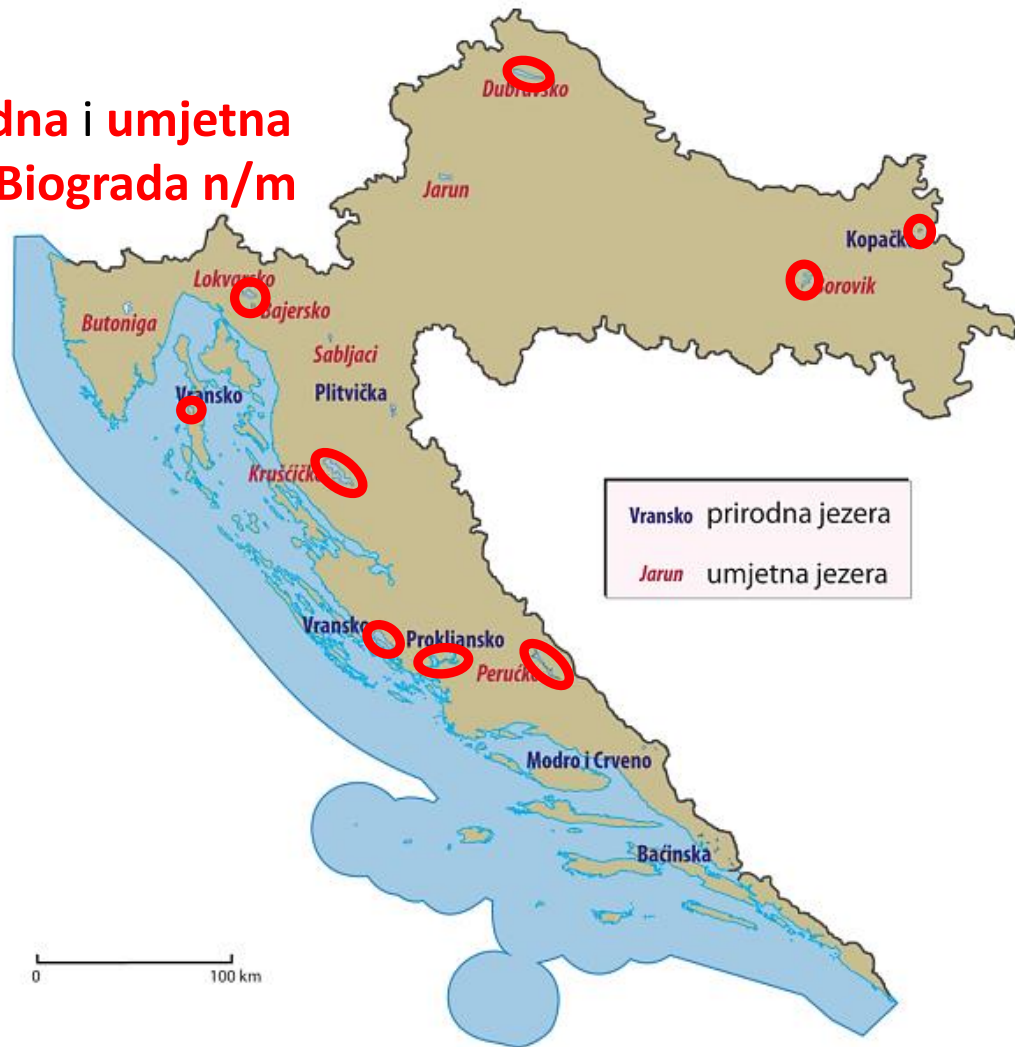

Hidroelektrane u Hrvatskoj

JEZERA

- po postanku, jezera dijelimo na **prirodna** i **umjetna**
- najveće jezero je **Vransko jezero kod Biograda n/m**

JEZERO	Površina (km ²)
1. Vransko jezero (Biograd)	30,7
2. Dubravsko jezero*	17,1
3. Jezero Peruća*	13,0
4. Prokljansko jezero	11,1
5. Varaždinsko jezero*	10,1
6. Vransko jezero (Cres)	5,8
7. Krušćičko jezero*	3,9
8. Kopačevsko jezero	1,5-3,5
9. Borovik*	2,5
10. Lokvarsko jezero*	2,1

Zaštićena prirodna baština

	Kategorija zaštite	Broj
1	strogi rezervat	2
2	nacionalni park	8
3	posebni rezervati	77
4	parkovi prirode	12
5	regionalni park	2
6	spomenik prirode	80
7	značajni krajobraz	82
8	park-šuma	27
9	spomenik parkovne arhitekture	119
	UKUPNO	409

Zakon o zaštiti prirode

9 kategorija zaštite

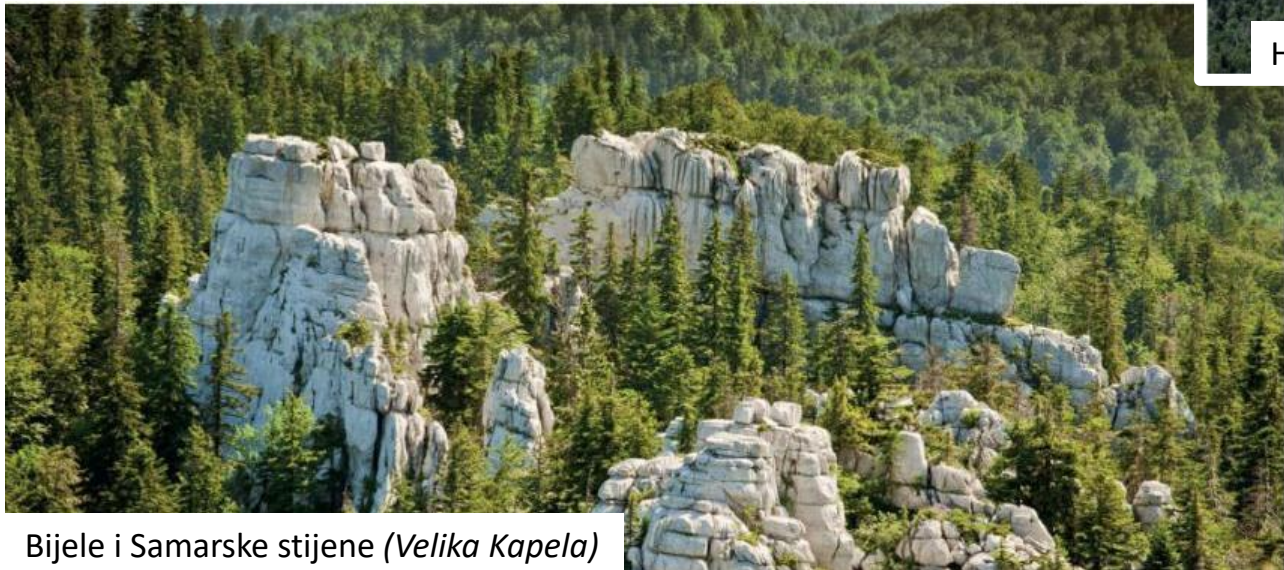
oko 9% površine RH je
zaštićeno područje

STROGI REZERVATI

- **najstrože zaštićena područja**
- ne smiju se obavljati nikakve djelatnosti (*samo znanstvena istraživanja i izleti*)
- 2 stroga rezervata:
- **Hajdučki i Rožanski kukovi** (*NP Sj. Velebit*)
- **Bijele i Samarske stijene** (*Velika Kapela*)

Hajdučki i Rožanski kukovi (*NP Sj. Velebit*)

Bijele i Samarske stijene (*Velika Kapela*)

NACIONALNI PARKOVI

- sačuvana ili neznatno izmijenjena priroda
- zabranjena je gospodarska aktivnost u nacionalnim parkovima (*npr. poljoprivreda*)

- **8 nacionalnih parkova:**

- Plitvička jezera (*najstariji – 1949.*)
- Paklenica
- Risnjak
- Mljet
- Kornati
- Brijuni
- Krka
- Sjeverni Velebit (*najmlađi – 1999.*)

**PLITVIČKA
JEZERA**
Nacionalni park
National Park

MLJET
Nacionalni park
National Park

KRKA
Nacionalni park
National Park

PAKLENICA
Nacionalni park
National Park

KORNATI
Nacionalni park
National Park

**SJEVERNI
VELEBIT**
Nacionalni park
National Park

RISNJAK
Nacionalni park
National Park

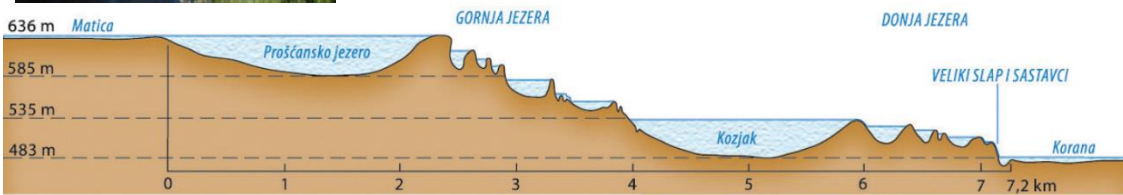

BRIJUNI
Nacionalni park
National Park

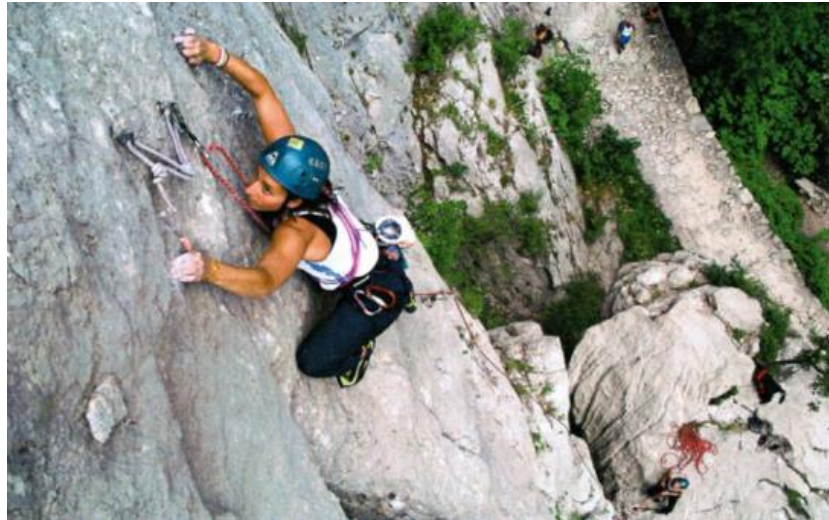
NP PLITVIČKA JEZERA

- **najstariji** hrvatski nacionalni park - 1949.
- 1979. – zaštita UNESCO-a
- **16 jezera** u gornjem toku rijeke **Korane**
- najposjećeniji NP (preko 1 mil. posjetitelja godišnje)
- Veliki slap – najviši slap u Hrvatskoj (78 m)

NP PAKLENICA

- proglašena NP – 1949.
- **Kanjon Velike i Male Paklenice**
- špilja Manita peć
- slobodno penjanje

NP RISNJAK

- proglašen NP – 1953.
- najvećim dijelom na istoimenoj planini u Gorskom kotaru
- naziv prema jedinoj divljoj mački naših prostora – risu
- **najveća koncentracija vegetacijskih vrijednosti**

NP MLJET

- proglašen NP – 1960.
- zapadna trećina istoimenog otoka i pripadajući akvatorij
- Veliko i Malo jezero
- šumska vegetacija

NP KORNATI

- proglašen NP – 1980.
- **otočna skupina s 89 otoka** i pripadajući akvatorij
- nautički turizam

NP BRIJUNI

- proglašen NP – 1983.
- **otočna skupina** od **14 otoka** uz JZ obalu Istre
- safari park, antički ostaci

NP KRKA

- proglašen NP – 1985.
- **2/3 toka rijeke Krke**
- Visovačko jezero, **otok Visovac** s franjevačkim samostanom, **Roški slap** i **Skradinski buk**

NP SJEVERNI VELEBIT

- proglašen NP – 1999.
- najveća koncentracija vrijednih geomorfoloških objekata te biljnih i životinjskih vrsta
- velebitski botanički vrt
- **Lukina Jama**

PARKOVI PRIRODE

- priroda može biti **dijelom izmijenjena radom čovjeka i dopuštene su gospodarske aktivnosti** (ako ne mijenjaju značaj parka)
- u RH je **12 parkova prirode**:
 - Učka
 - Velebit
 - Telašćica
 - Vransko jezero
 - Biokovo
 - Lastovsko otočje
 - Žumberačko-Samoborsko gorje
 - Medvednica
 - Lonjsko polje
 - Papuk
 - Kopački rit
 - Dinara

MEĐUNARODNI OBLICI ZAŠTITE

- **UNESCO-ov Popis svjetske prirodne baštine**
 - Plitvička jezera
- **Popis svjetskih rezervata biosfere**
 - planina Velebit
 - regionalni park Mura – Drava
- **Međunarodno značajna močvarna područja**
 - Kopački rit
 - Lonjsko polje
 - Crna mlaka
 - donji tok Neretve
 - park prirode Vransko jezero
- **Europska mreža geoparkova**
 - Park prirode Papuk

CRVENI POPIS

- **popis divljih vrsta raspoređenih prema stupnju ugroženosti**
- **3 kategorije:**
 1. izumrle vrste
 2. vrste pred izumiranjem
 3. vrste kojima ne prijeti izumiranje
- **oko 3000 vrsta na popisu**
- neke od **zaštićenih životinja i biljaka**: vuk, ris, vidra, sredozemna medvjedica, bjeloglavi sup, roda, barska kornjača, blavor, velebitska degenija, hrvatska sibireja...
- neke od **hrvatskih pasmina**:
 - paška ovca
 - konj lipicanac
 - govedo buša
 - turopoljska svinja
 - zagorski puran
 - dalmatinski pas i hrvatski ovčar

